

© Enabel - Annoncer la Couleur

Wereldburgerschap

Wat doet Enabel?

De wereld staat voor enorme uitdagingen om tegen 2030 de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen te realiseren. Enabel wil daartoe bijdragen door zijn ervaring en expertise aan te bieden in een aantal specifieke domeinen: vrede en veiligheid, klimaatverandering en milieu, sociale en economische ongelijkheid, verstedelijking, menselijke mobiliteit, en wereldburgerschap. In het zoeken naar aangepaste oplossingen houden we rekening met de onontkoombare realiteit van de demografische explosie en geloven we rotsvast in de kracht van vrouwen en jongeren.

In deze brochure beschrijven we hoe we met onze projecten werken aan wereldburgerschap.

Alles hangt aan elkaar

De wereld verandert in sneltreinvaart. We evolueren naar een superdiverse maatschappij, waarin mensen met uiteenlopende culturele, etnische en socio-economische achtergronden samenleven.

Tegelijk staan we wereldwijd steeds nauwer in contact met elkaar, soms bewust, maar ook vaak onbewust. Dat is een gevolg van de digitalisering, de toenemende mobiliteit en de internationale handel. In deze gemondialiseerde wereld hebben politieke, economische, sociale, culturele en ecologische systemen steeds meer invloed op elkaar. Wat elders in de wereld gebeurt, is van invloed in eigen land – en vice versa.

Maatschappelijke uitdagingen zoals de klimaatverandering, sociale en economische ongelijkheid, pandemieën zoals COVID-19 vragen een aanpak op wereldschaal. En voor deze mondiale aanpak is een sterk doorgedrongen mondiaal bewustzijn en engagement noodzakelijk, bij de burger, bij de overheid, in de bedrijfswereld en bij het maatschappelijk middenveld.

In deze context zijn we genoodzaakt om onze eigen werking en de concepten ontwikkelingssamenwerking of internationale samenwerking te herdenken. We willen de achterhaalde noord-zuid-dichotomie overstijgen en evolueren naar een systeem waarin burgers, organisaties en instellingen wereldwijd vanuit een sterk mondiaal bewustzijn met elkaar samenwerken en samen streven naar een duurzame en rechtvaardige ontwikkeling van de planeet.

© Enabel - TDC - Christine Englebert

Onze expertise

Enabels expertise is gebaseerd op:

- Een team van experts in Brussel dat werkt aan het creëren van kennis in wereldburgerschapeducatie, de praktische uitvoering en verspreiding ervan, maar ook aan de ondersteuning van praktijkmensen en beleidsmakers.
- Ervaring in het organiseren van nationale sensibiliseringscampagnes, zoals de Week van de Fair Trade.
- Ervaring in het betrekken en actief engageren van jongeren om de mondiale uitdagingen aan te gaan (cf. Juniorprogramma).
- Netwerken met internationale organisaties zoals UNESCO, GENE, Raad van Europa, CONCORD, Belgische ngo's. Actieve deelname aan verschillende expertise- en onderzoeksnetwerken op nationaal en internationaal niveau, zoals ANGEL, GENE, UCL, ULiège en KULeuven.
- Een team van experts dat zich bezighoudt met mondiale vraagstukken (vrede en veiligheid, klimaatverandering en milieu, sociale en economische ongelijkheid, verstedelijking, menselijke mobiliteit, en wereldburgerschap), in partnerschappen met verschillende publieke en private actoren en het maatschappelijk middenveld.

Enabel en wereldburgerschap

Voor Enabel is wereldburgerschap een belangrijk thema in zijn algemene werking. Enabel engageert zich om op diverse fronten het mondiaal bewustzijn te bevorderen, en om de complexiteit van de mondiale uitdagingen toe te lichten.

Dat engagement staat expliciet vermeld in de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling (target 4.7):
“Er tegen 2030 voor zorgen dat jongeren wereldwijd de kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen, onder andere via vorming omtrent duurzame ontwikkeling en duurzame levenswijzen, mensenrechten, gendergelijkheid, de bevordering van een cultuur van vrede en geweldloosheid, wereldburgerschap en de waardering van culturele diversiteit en van de bijdrage van de cultuur tot de duurzame ontwikkeling.”

Een sterk mondiaal bewustzijn werkt als een hefboom op de andere mondiale uitdagingen. Programma's ter bestrijding van de klimaatverandering hebben bijvoorbeeld veel baat bij de steun en de inzet van de bevolking. Programma's die de menselijke mobiliteit begeleiden, worden vergemakkelijkt wanneer de burgers begrijpen waarom mannen en vrouwen migreren. Programma's die ongelijkheden aanpakken, krijgen een draagvlak wanneer de burger de structurele mechanismen die eraan ten grondslag liggen begrijpt en kan werken aan manieren om deze te verminderen.

© Enabel - Kruit - Debby Termonia

Hoe doen we dat?

Enabel is overtuigd van het belang van wereldburgerschap om de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen te verwezenlijken. Inzetten op wereldburgerschap kan op diverse manieren: via het onderwijs, via non-formele educatie, sensibiliseringsactiviteiten, pleitbezorging, of het bevorderen van maatschappelijk verantwoord ondernemen bij bedrijven in België en in het buitenland.

Enabel heeft via zijn programma's Kruit en Annoncer la Couleur meer dan twintig jaar ervaring opgebouwd in wereldburgerschapeducatie in het Belgische onderwijs. De programma's richten zich op drie grote resultaatgebieden die tot doel hebben wereldburgerschapeducatie te verankeren in het onderwijs: beleidsdialoog met de diverse bevoegde instanties, versterking en innovatie van de onderwijspraktijk, en het delen, produceren en verspreiden van relevante kennis en expertise.

Enabels concrete inzet wordt sterk geapprecieerd in het Belgische onderwijs. Voor het agentschap zelf is het een

basis om op verder te bouwen en de scope te verbreden en te diversifiëren. Wereldburgerschap is geen donor-issue, het is een mondiale uitdaging. Daarom hebben we de ambitie om wereldburgerschap ook in toenemende mate te integreren in onze programma's in de partnerlanden.

Enabel bevordert het wereldburgerschap ook via programma's die de eerlijke handel promoten en jonge professionals mobiliseren om in ontwikkelingsprojecten in Afrika en het Midden-Oosten aan de slag te gaan als Junior Expert.

Onze ervaring

Uitwisseling van lerarenopleiders tussen België en Oeganda

Om de kennis en praktijk van lerarenopleiders in wereldburgerschapseducatie te verrijken, meer bepaald op het gebied van de genderproblematiek, werd een uitwisseling van Belgische en Oegandese opleiders georganiseerd. De deelnemers onderstreepden de onmiskenbare bijdrage aan hun praktijken door middel van interculturele uitwisseling en het delen van hun visies op deze mondiale uitdaging.

Om een beter inzicht te krijgen op de Afrikaanse (onderwijs) perspectieven inzake kolonisatie, heeft Enabel een samenwerking gestart met de onderwijspartners in Oeganda en de Educatieve Master Cultuurwetenschappen van de KU Leuven. Via zowel online als offline uitwisselingen is geanalyseerd op welke manier de koloniale geschiedenis aan bod komt in beide onderwijsystemen.

Masterclass Procesmatig werken en duurzame wereldburgerschapstrajecten

Samen met Schoolmakers en 11.11.11 ontwikkelde Enabel een Masterclass (traject van vijf vormingsdagen) omtrent procesbegeleiding inzake wereldburgerschapseducatie. De masterclass richt zich tot school-externe procesbegeleiders (pedagogische begeleidingsdiensten, educatieve aanbieders) in alle graden van het basis- en secundair onderwijs, in alle onderwijsvormen.

Nascholing wereldburgerschapseducatie

Al meer dan vijftien jaar verzorgt Enabel jaarlijks de nascholing van meer dan duizend leerkrachten in wereldburgerschapseducatie, zodat zij wereldburgerschap kunnen uitdragen bij hun leerlingen. Deze nascholing is erkend als onderdeel van de basis- of voortgezette opleiding van leerkrachten in wereldburgerschapseducatie. De opleiding voorziet ook in grootschalige projecten in de klaslokalen en scholen van de betrokken leerkrachten.

Week van de Fair Trade

Elk jaar wordt de Week van de Fair Trade georganiseerd. Dat is een campagne om de eerlijke handel in heel België te promoten, zowel op nationaal als op lokaal niveau. Begin oktober worden in het hele land gedurende tien dagen allerlei activiteiten georganiseerd om de eerlijke handel en fairtradeproducten te promoten. Bovendien organiseert het Trade for Development Centre (TDC) sinds 2015 bijna elk jaar een fairtradeontbijt in het federale parlement. Dit is een ideale gelegenheid om bepaalde onderwerpen op de politieke agenda te plaatsen en om de fairtradeorganisaties in contact te brengen met de beleidsmakers.

Juniorprogramma

Het Juniorprogramma biedt jonge professionals de kans om gedurende één of twee jaar aan het werk te gaan in een project van de Belgische gouvernementele samenwerking of een van de 26 aangesloten ngo's. Op die manier wil het programma ervoor zorgen dat meer jongeren zich blijvend inzetten voor de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). Tijdens hun werk in Afrika of het Midden-Oosten wordt ingezet op de ontwikkeling van competenties, op innovatie, op contact met de lokale realiteit en het uitbouwen van netwerken. Sinds de start van het programma in 2006 hebben al bijna zeshonderd jongeren deze kans gegrepen.

© Enabel - Tim Dirven

Belgisch Ontwikkelingsagentschap
Naamloze vennootschap van publiek recht met sociaal oogmerk

Hoogstraat 147
1000 Brussel, België
T + 32 (0)2 505 37 00
info@enabel.be
www.enabel.be

België
partner in ontwikkeling